

Agrotis trux trux nieuw voor de Nederlandse fauna (Lepidoptera: Noctuidae)

M. PRICK

PRICK, M., 1994. *AGROTIS TRUX TRUX* NEW FOR THE DUTCH FAUNA (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 54 (12): 227-228.

Abstract: *Agrotis trux trux* was found for the first time in The Netherlands in 1986 in Heerlen (province of Limburg). Its distribution is restricted to Central- and South-Europe and it is therefore likely to be an incidental wanderer. Characters and biology of the species are discussed.

Van Weerden Poelmanstraat 173, 6417 EM Heerlen.

Inleiding

Op 28 september 1986 ving ik in mijn tuin in Heerlen op licht een mannetje van een mij onbekende *Agrotis*-soort (fig. 1). Het exemplaar leek uiterlijk veel op *Agrotis exclamationis* (Linnaeus), *A. clavis* (Hufnagel) en *A. segetum* (Denis & Schiffermüller). Literatuurstudie en vergelijking met buitenlands collectiemateriaal van mijzelf en dat van A. Cox leidde tot de determinatie van *Agrotis trux trux* (Hübner), een nieuwe soort voor de Nederlandse fauna.

Kenmerken

De soort is uiterst variabel in kleur en tekening. De grondkleur van de voorvleugels varieert van lichtgrijs of geelgrijs tot roodbruin of donkerbruin. De voor Noctuidae typische niervlek op de voorvleugels is, in tegenstelling tot de ronde vlek, bijna altijd donker gekleurd. De achtervleugels zijn veel lichter van kleur dan de voorvleugels en variëren van wit- tot bruinachtig met een meer of minder donkere zoomband. Er zijn verschillende kleurvormen beschreven (Fibiger, 1990).

Levenswijze

Agrotis trux komt voor op droge terreinen en kan daar vaak in grote aantallen optreden (Forster & Wohlfahrt, 1971; South, 1972). In

Duitsland is het echter een zeer lokale en zeldzame soort (Koch, 1984).

De rupsen voeden zich in de herfst en, na overwintering, tot in juni met wortels en bladeren van grassen en kruidachtige planten, bijvoorbeeld paardebloem (*Taraxacum* sp.) (Forster & Wohlfahrt, 1971; South, 1972). De verpopping vindt plaats in een aarden cocon onder de grond (South, 1972).

Agrotis trux trux heeft zijn vliegtijd in september en oktober (Forster & Wohlfahrt, 1971), terwijl *A. trux lunigera* Stephens vroeger vliegt, namelijk in juli en augustus (South, 1972).

Verspreiding

In Europa strekt het verspreidingsgebied van deze ondersoort zich uit over Portugal, Spanje, Midden- en Zuid-Frankrijk, Duitsland (het zuidelijk gedeelte van het Zwarte Woud), Zwitserland, Italië en de Balkan (Fibiger, 1990). In Groot-Brittannië en Ierland komt de ondersoort *Agrotis trux lunigera* Stephens voor, die zich slechts zelden meer dan enkele honderden meters landinwaarts van de kustlijn vertoont (South, 1972; Fibiger, 1990).

Slotopmerking

Deze vangst is opmerkelijk, aangezien er uit het aangrenzende gebied in België en Duitsland geen waarnemingen van *Agrotis trux* bekend zijn. Gelet op de verspreiding van deze

Fig. 1. *Agrotis trux trux* (Hübner), ♂, Heerlen, 28.ix.1986 (foto F. Cupedo en A.L.M. Rutten).

soort kan er bij deze vangst nauwelijks sprake zijn van areaaluitbreiding en betreft het waarschijnlijk een incidentele zwerver.

Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar de heer A. Cox (Mook) bij wie ik het exemplaar van *Agrotis trux trux* met die in zijn collectie mocht vergelijken. De heren F. Cupedo (Geulle) en A.L.M. Rutten (Venray) dank ik voor het verzorgen van de foto.

Literatuur

- FIBIGER, M., 1990. *Noctuidae Europaeae. Vol. 1. Noctuinae I*: 1-208. Entomological Press, Sorø.
- FORSTER, W. & T.A. WOHLFAHRT, 1971. *Die Schmetterlinge Mitteleuropas. Band IV. Eulen (Noctuidae)*: 1-329. Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart.
- KOCH, M., 1984. *Wir bestimmen Schmetterlinge*: 1-792. Neumann-Neudamm, Leipzig.
- SOUTH, R., 1972. *The Moths of the British Isles. Series I*: 1-427. Warne, London.

Geaccepteerd 7.ix.1994.